

Şərqi Zəngəzurdan reportaj

Uca dağlar, yamyaşıl örpəyə bürünmüş meşələr, gur çaylar, buz kimi bulaqlar, dolanbac yollar, bir sözlə, cənnət-məkan...

Bu əsrarəngiz mənzərəni sadəcə seyr etmək insanın ruhunu oxşayır. Sanki, rəssamın peyzaajına baxıb xəyallara dalımsan. Amma bu ecəzkarlıq, təbiətin gözəlliyi göz önündə canlandıqca, bəlli olur ki, burada həyat qaynayır. Hər kəsi təbii füsunkarlığına heyran qoyan bu məkan Şərqi Zəngəzurun əzəmətli dağları qoynunda qərar tutan Laçındır...

O, Laçın ki düz 31 il düşmənlə tapdağında inlədi, tar-mar edildi, daşı-divarları söküldü, dağıdıldı. Amma Hayastanı 44 günə qarşısında diz çökdürən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev cəmi 1 ilə bu yurdu Böyük qayıdışın möhtəşəm quruculuq mərkəzinə çevirdi. İndi Laçın həqiqətən də cənnəti xatırladır və barbar hərəyə, onların havadarlarına gözdağı verir.

Tikinti bumu, qaynayan həyat, əsrarəngiz gözəllik

Dolanbac yolları qalxıb Laçın şəhərinə daxil olduqda açıq-aydın görürsən ki, şəhər Azərbaycan xalqının, dövlətin quruculuq özminin daha bir nümunəsinə çevrilib. Böyük zəfərimizdən sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə başlanan tikinti-quruculuq və bərpa işləri Laçında da sürətlə həyata keçirilir.

May ayının 28-i, Müstəqillik Günündə, yeni Azərbaycan xalqı üçün rəmzi mənə daşıyan gündə Prezident İlham Əliyevin Şərqi Zəngəzura səfəri çərçivəsində Laçında görülən işlərlə tanış olmağı, bir sıra obyektlərin açılışını etməsi,

eləcə də bir qrup laçınlı ilə görüşüb onlara yeni mənzillərinin açılışlarını təqdim etməsi təkcə keçmiş məcburi köçkünlərin deyil, bütün Azərbaycan xalqının ürəyini dağa döndərdi. Həmin gün Laçın şəhərinə 20 ailə köçürülmüşdü.

Həmin zaman Prezident bildirmişdi ki, bu gün yeni Laçın şəhərinin yeni siması müstəqilliyimizin nə qədər güclü olmasını bir daha göstərir. Çünki cəmi 7-8 ay ərzində şəhərin böyük hissəsi tamamilə yenidən qurulub və sizin soruncamınıza verilir. İlk 20 ailə artıq Laçında yerləşib və iyun ayının sonuna qədər əlavə bir çox ailələr gələcək.

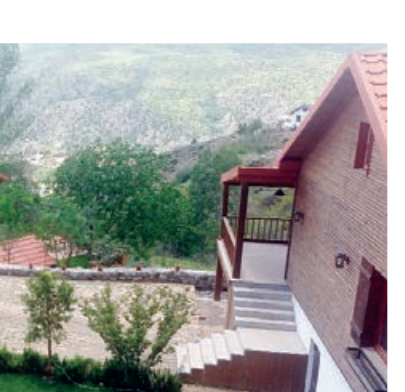
Beləliklə, birinci mərhələdə Laçında 4 minə yaxın, bəlkə də çox insan yaşayacaq. Bütövlükdə 7-8 ay ərzində 700 bina inşa edilib, onlardan 620-si fərdi yaşayış binası, 9 çoxmənzilli binaadır.

Beləliklə, artıq 764 ailə Laçın şəhərində yaşaya bilər. Amma bu, hələ tam proqram deyil. Laçın şəhərinin baş planı hazırlanıb. Laçın şəhərində ikinci mərhələdə görüləcək işlərlə bağlı dövlətin çox dəqiq təsəvvürü var. Bu layihələrin reallaşması Laçını həqiqətən cənnətə çevirəcək və ilin sonuna qədər daha çox insan burada yaşaya biləcək.

Biz də Laçına səfərimiz zamanı şəhərin ilk sakinləri ilə yeni mənzillərində görüşüb söhbət edədik, 31 ildən sonra öz doğma yurdlarına dönmək üçün qayıdışlarını müavini Fuad Hüseynov bildirdi ki, Laçın şəhərinə 700-dək ailənin, rayonun Zabux və Sus kəndlərinə 400 ailənin köçürülməsi nəzərdə tutulub.

zillərində görüşüb söhbət edədik, 31 ildən sonra öz doğma yurdlarına dönmək üçün qayıdışlarını müavini Fuad Hüseynov bildirdi ki, Laçın şəhərinə 700-dək ailənin, rayonun Zabux və Sus kəndlərinə 400 ailənin köçürülməsi nəzərdə tutulub.

Qəzətimizin əvvəlki saylarında bu barədə reportajlarımızı təqdim etmişik. Budəfəki reportajımızı isə şəhərdə görülən və görülməli işlərə, reallaşacaq möhtəşəm layihələrə həsr edirik.

Kommunal xətlər torpağın alt qatı ilə çəkilib, mənzillər internetlə təmin edilib

Şəhəri bir qədər gözəldən də həyat qaynayır. Gözəl təbiət, hündür dağlar, zövqlə tikilmiş müasir evlər. Laçının yeni siması onu göstərir ki, insanlar burada çox rahat şəkildə yaşayb xoşbəxt ömür sürəcəklər.

Şəhəri bir qədər gözəldən də həyat qaynayır. Gözəl təbiət, hündür dağlar, zövqlə tikilmiş müasir evlər. Laçının yeni siması onu göstərir ki, insanlar burada çox rahat şəkildə yaşayb xoşbəxt ömür sürəcəklər.

Memar deyir ki, işğaldan öncə Laçın şəhərində 2020 Fordi ev, 28 ümumi yaşayış evi olub. İşğal zamanı isə bu evlərin 1500-dən çoxu dağıntılara məruz qalıb. Ötən ilin sentyabr ayında şəhərin baş planına uyğun olaraq yeni evlərin tikintisi nə başlanılıb. İlk olaraq bərpaya yararlı evlərdə əsaslı təmir işləri aparılıb. Şəhərin daxilində elektrik, yağış suları və kanalizasiya, rabitə və magistral qaz xətləri müasir dövrün tələblərinə uyğun olaraq torpağın alt qatı ilə çəkilib.

Yaşayış binaları isə mərhələli şəkildə inşa edilib. Birinci mərhələdə tikilən evlərdə bütün işlər tamamilə yekunlaşıb. Hazırda mərhələli şəkildə həyətyanı sahələrdə abadlıq işləri aparılır.

Qeyd edək ki, iyunun 14-də Laçın şəhərinə daha 22 ailə (72 nəfər) köçürüldü. Bununla da ilkin mərhələdə Laçın şəhərinə köçürülən ailələrin sayı 44-ə çatıb. Bu ayın sonuna qədər daha bir neçə ailənin köçürülməsi nəzərdə tutulub.

Ümumiyyətlə, bu ilin sonuna qədər ümumilikdə 2 minə yaxın məcburi köçkün ailəsinin, yəni 10 minə yaxın keçmiş məcburi köçkünün Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında öz doğma el-obalarına qayıdışı və daimi məskunlaşdırılması nəzərdə tutulub.

Laçın şəhərində yaradılan "ağıllı su" sistemi

İşğal dövründə Laçın şəhərinin içməli su və kanalizasiya infrastrukturunu dağıdırlarq yararsız vəziyyətə salımb. 2022-ci il avqust ayının 26-da şəhər Azərbaycan Ordusunun tam nəzarətinə keçəndən sonra "Azərsu" tərəfindən su mənbəyi, magistral su kəməri və digər hidrotexniki qurğularda təfəş işləri aparılıb.

Məlum olub ki, Laçın şəhərinin içməli su ilə təmin edən subartezian quyuları, nasos stansiyası, magistral kəmərlər və digər hidrotexniki qurğular məqsədlə sıradan çıxarılıb, nasoslar sökülərək aparılıb.

Memar Elnur Abdullayev deyir ki, Laçın şəhəri ərazisində inzibati binaların su təminatı məqsədilə yaxınlıqdakı dəniz səviyyəsindən 1840 metr hündürlükdə olan Xurmandan kəndindən 8900 metr uzunluğunda su xətti çəkilib. Həmin su xəttinin çəkilişində 20 min kubmetr torpaq işləri görüldü.

"Azərsu"dən aldığımız məlumata əsasən, ümumilikdə şəhəri su ilə təmin edən 11 km uzunluğunda magistral su kəmərinin yararsız vəziyyətə salınmış hissələri bərpa edilib. Şəhər ərazisində 5,5 km uzunluğunda paylayıcı su xətləri çəkilib. Eyni zamanda Zabux kəndinin mövcud su mənbəyi və 6 km uzunluğunda magistral su kəmərinin yararsız hissələri bərpa edilib.

Laçın şəhərinin perspektiv inkişafı nəzərə alınmaqla 18 min nəfərin tələbatının ödənilməsinə hesablanmış içməli su təchizatı, yağış sularının idarə olunması sisteminin yaradılması üzrə layihəsmeta sənədləri "Bakı Abadlıq Xidməti"nin sifarişli "Hidroloq" tərəfindən hazırlanıb. Layihəyə uyğun olaraq Laçın şəhərini dayanıqlı və keyfiyyətli içməli su ilə təmin etmək məqsədilə Sus kəndi yaxınlığındakı mövcud 6 subartezian quyusu bərpa edilib. Bundan başqa, Laçın şəhərində məskunlaşacaq əhəlinin, idarə və müəssisələrin, ictimai-iaşə və turizm obyektlərinin fasiləsiz su təminatı məqsədilə şəhər ərazisində ümumi tutumu 4 min kubmetr olan 9 anbarın, 1 sətəmliyəyi qurğunun tikintisi davam etdirilir.

Elnur Abdullayev deyir ki, demək olar ki anbarları və yağış sularının toplanma anbarlarının tikintisi başa çatıb. Təmizləyici qurğuda isə nasosların quraşdırılma prosesi gedir.

Laçın şəhərində yaradılan yeni infrastruktur "ağıllı su" sistemi əsasında idarə olunacaq. Layihə çərçivəsində hər bir infrastruktur elementi SCADA sistemilə təmin ediləcək. Subartezian quyularının işi vəziyyəti, anbarların səviyyəsi, paylayıcı şəbəkədə hidravlik rejimlər və digər proseslər SCADA sistemləri vasitəsilə onlayn rejimdə tənzimlənəcək.

Uca zirvələrdə yanan çıraqlar düşmənin bağrını yarıb

Otuz bir il öncə çıraqları sönmən Laçında indi gür yanan işıqlar düşmənin bağrına od vurur. Şəhərin elektrik sistemi tam hazırda. Prezident İlham Əliyev Şərqi Zəngəzur səfərində "AzərEnerji" ASC-nin inşa etdiyi "Laçın" şəhər və 110/35/10 kv-luq "Qorçu" yarımstansiyalarının açılışını edib.

Laçın şəhərinin və ətraf kəndlərin Azərbaycanın ümumi enerjisi təminatı üçün qurulan, dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi üçün şəhərin cənub girişində tikilən 110/35/10 kv-luq "Laçın" şəhər yarımstansiyası rəqəmsal qaydada ən müasir texnologiyalarla istifadə olunmaqla ərşəyə gətirilib. Paralel olaraq, Laçın şəhərinə "Qubadlı" yarımstansiyasından başlayaraq və "Güləbird" Su-Elektrik Stansiyasından keçməklə ümumilikdə 40 kilometr məsafədə 110 kv-luq ötürmə xətti çəkilib.

Strateji əhəmiyyətli "Laçın" şəhər yarımstansiyasında ən müasir avadanlıqlardan ibarət 110 kv-luq açıq paylayıcı qurğu və rəqəmsal idarəetmə mərkəzi tikilib. 35 kv-luq və 10 kv-luq qapalı paylayıcı qurğularla təchiz olunmuş idarəetmə Mərkəzində yaradılan SCADA dispetçer idarəetmə sistemi rəqəmsal qaydada enerjisi təminatı mərkəzi SCADA sistemində inteqrasiya olunub. Yarımstansiya ərazisində əməkdaşlar üçün xüsusi yataqxana korpusu tikilib.

İşğal və Zəfər muzeyləri, həmçinin Həkəri çayı sahilində çimərlik yaradılır

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, işğaldan azad edilmiş

şəhərdə əyləncə və turizm mərkəzləri də inşa olunacaq. 960 şagird yerli orta məktəp isə yeni tədris ilinə hazır olacaq.

Beləliklə, söylənilən bütün fikirlərə, gözəl gördüyümüz möhtəşəm mənzərəyə və şahidlik etdiyimiz tikinti-quruculuq işlərinə əsasən deyə bilərik ki, tezliklə Laçın nənki Azərbaycanın, eləcə də Qafqazın ən dilbər guşələrindən birinə çevriləcək. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, cənnətin əgər təsviri varsa, Laçın bunun eynisidir.

Bu xoş duyğularla Laçını gözəlməkdə davam edirik. Yolumuz isə burada hər kəsə 24 saat xidmət göstərən modul tipli xəstəxanadır...

(Ardı var)

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Bakı-Laçın-Bakı

